

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. הואיל ואסירי בגיזה ועבודה דמן לבעי קבורה קמשמע לן.....2
- ב. ודם חללים ישתה פרט לדם קילוח שאינו מכשיר את הזרעים.....2
- ג. השוחט והתיז דם על הדלעת ... היבא דאיתיה לדם מתחלה ועד סוף כולי עלמא לא פליגי דמכשיר ... בנתקנה הדם בין סימן לסימן ... תולין ... אי איתיה לדם בסוף שחיטה מכשיר.....4
- ד. ספוקי מספקא ליה אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף או אינה לשחיטה אלא בסוף.....4
- ה. צריד של מנחות מונין בו ראשון ושני ... כי מהניא חבת הקדש לאפסולי גופיה למימנא ביה ראשון ושני ...לא שנא.....5
- ו. מכל האוכל אשר יאכל וגו' אוכל הבא במים הוכשר אוכל שאינו בא במים לא הוכשר.....6
- ז. הבוצר לגת ... הוכשר ... עשאוהו כהכשר מים מדרבנן.....6
- ח. דחיבת הקדש דאורייתא מנא לן ...מדכתיב והבשר אשר יגע בכל טמא.....7
- ט. מנין לדם קדשים שאינו מכשיר שנאמר לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים דם הנשפך כמים מכשיר שאינו נשפך כמים אינו מכשיר ... משקי בית מטבחיא לא דיין שהן דכן אלא שאין מכשירין.....8
- י. שהיתה לו פרה של זבחי שלמים והעבירה בנחל שחטה ועדיין משקה טופח עליה 9
- יא. והבשר לרבות עצים ולבונה עצים ולבונה.....9

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

דף לו.

א. הואיל ואסירי בגיזה ועבודה דמן לבעי קבורה קמשמע לן

כל קדשי מזבח¹ בין קדשי קדשים בין קדשים קלים אסורין בגיזה ובעבודה שנאמר (דברים טו פסוק יט) לא תעבד בבכר שורך ולא תגזו בכור צאנף והוא הדין לשאר קדשים וה"ה בשאר בהמה ולוקה מן התורה².

בהמת הקדש³ שנפל בה מום שצריך לפדותה אינה מותרת בגיזה ועבודה והרי היא באיסורה עד שתשחט, נשחטה אחר פדיונה הותרה באכילה.

נפדית⁴ הרי זו כחולין לכל דבר, ואף דמה הותר⁵, ותצא לחולין להגזו ולהעבד חוץ מן הבכור והמעשר שהקדושה חלה על גופן אף על פי שהן בעלי מומין קבועין מתחילתן ואינן יוצאין לחולין להגזו ולהעבד לעולם אבל לאחר שחיטה הותרו גם הם לגמרי.

ב. ודם חללים ישתה פרט לדם קילוח שאינו מכשיר את הזרעים

כבר התבאר לעיל דף לה: שהדם המנוי מן⁶ המשקין הוא הדם השותת בשעת שחיטה⁷ מן הבהמה והחיה והעופות המהורין.

¹ רמב"ם מעילה פ"א ה"ז

² והנה אם עובד או גוזז אפילו כמה פעמים בהתראה אחת אינו חייב אלא אחת. ואם התרו בו על כל פעם ופעם חייב כל פעם כמו נזיר שהיה שותה יין כו' (נזיר מ"ב ע"א). אך אם עבד עם כמה בהמות או גוזז כמה בהמות לדעת תוס' ר"ד (קידושין ע"ז ע"ב) דבבעלי חיים אמרינן גופים מחולקין באבר מן החי מכמה בהמות (ומובא במנחת חינוך מצוה קפ"ו אות י"ב, עיין במשנה למלך פ"א מאיסורי ביאה ה"א), א"כ חייב בהתראה (אחת) על כל בהמה ובהמה (מנחת חינוך שם אות ה)

³ שם ה"ט וערוך השולחן העתיד שם סי' קסח סעי' יג

⁴ שם ושם

⁵ כדילפינן הכא בסוגיא

⁶ רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק י הלכה ג

⁷ משמע דמכשיר מן התורה וכ"כ חזון איש מכשירין סי' ז ס"ק ה, ועיי"ש שהוכיח בן מחולין לו ב שרצו לפרש הפסוק והבשר אשר יגע בכל טמא שהוכשר בדם שחיטה ומפסחים טו א וכב ב קרא להכי הוא דאתא כו', וכ"מ מתוס' חולין לה ב ד"ה למישרי במש"כ טעם שאין אומרים לר"ש אין היקש למהצה. ודלא כמשנה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אבל דם הקילוח אינו מכשיר⁸, שעדיין חיים הן והרי הוא דומה לדם מכה או לדם הקזה שאינם מכשירים⁹.

בהמה שמתה מאליה י"א¹⁰ שאין דמה מכשיר, אך אם נהרגה בידי אדם מכשיר. וי"א¹¹ שדם המתה מכשיר בכל גווני, וי"א¹² שאינו מכשיר אלא בנשחטה¹³.

דם שחיטה בבהמה ובחיה ובעופות הטמאין, והדם היוצא עם הליחה ועם הרעי ודם השחין והאבעבועות ותמצית הבשר כל אלו אינן מתטמאין ולא מכשירין¹⁴ אלא הרי הן כשאר מי פירות, ודם השרץ כבשרו מטמא ואינו מכשיר, ואין לנו כיוצא בו.

אחרונה מכשירין פ"ו מ"ה שדם שחיטה אינו מכשיר אלא מדרבנן, ולפיכך קראוהו תולדה לדם, והלימוד מתשכנו כמים אינו אלא אסמכתא

⁸ במאירי כאן ביאר שנאמר ודם חללים ר"ל דם שנעשה בו חלל והוא רביעית האחרון שנאמר ודם חללים פרט לדם הקלוח וטעם הדבר מפני שאינו דם הנפש שעדיין חיים הם והרי הם כדם של מכה או של נגיפה או של הקזה שאינו מכשיר. ובזה מיושב לכאורה מה שקשה שדם הקילוח הוא דם שהנפש יוצאה בו כמבואר ברמב"ם מאכלות אסורות פ"ו ה"ג. ובפסחים טז: דם שהנפש יוצאה בו קרוי דם דם שאין הנפש יוצאה בו אינו קרוי דם. וא"כ היה ראוי להכשיר אך כיון שחיים הם מעדיין אינו נקרא דם הנפש. והשותת לאחר הקילוח, אף על פי שאין הנפש יוצאה בו ואינו דם, אין הדברים אמורים אלא בדם הקזה, אבל בדם שחיטה כל שיש בו אדמומית הנפש יוצאה בו, כמבואר בלח"מ מאכ"א שם; פ"ח יו"ד סי' סז ס"ק א, ו שכיון שיוצא ממקום שנשמה יוצאה בו, שהוא מקום הסימנים, שהחיות תלויה בהם, כל הדם הוא דם הנפש ועי' חזון איש מכשירין סי' ז ס"ק ג שהסביר בע"א, שבהקזה הדם שוהה לצאת וכשכלה הקילוח כבר אינו דם הנפש, אבל בשחיטה פוסק הקילוח מהרה ועדיין חשובה היה וחשוב דם הנפש.

⁹ וברש"י כאן פי' שדם הקילוח היינו דם הקזה ואינו מכשיר כיון שאינו דם הנפש. ובתוס' פי' שאינו מכשיר כיון שדם חלל אינו אלא היוצא לאחר מיתה וכעין שכתב הרמב"ם כאן.

¹⁰ רש"י כאן שמחלק בין מתה שמאליה לדם חללים שהוא בנהרגה.

¹¹ ח"י הר"ן שאין צורך כלל שיהיה דם חללים להכשיר, וכל דם מכשיר, ודם שחיטה בכלל. וז"ל לת"ק דם שחיטה נמי מכשיר דכל דם מכשיר לדידיה ור"ש הוא דם חללים דוקא וכיון שכן אלו אשמועינן ר"ש דדם שחיטה אינו מכשיר הוה ילפינן מיניה דדם חללים דוקא ודם המת נמי דלא מקרי דם חללים אינו מכשיר וכיון שכן לשמענין דם שחיטה דאע"ג דאיכא למידרש ביה על הארץ תשכנו כמים וכ"ש דם המת. ומתריצין דאלו הוה אמר הכי הוה אמינא דר"ש מודה בדם המת ולא מטעמא דת"ק אלא משום דדם חללים מיקרי דמה לי קטליה איהו מה לי קטליה מלאך המות.

¹² כן משמע מתוס' וח"י הרשב"א דדם חללים היינו באדם ודם מתה אינו מכשיר והרי הוא כדך מגפתה דמה לי קטלא כולה וכו' וז"ל תוד"ה דם חללים כריתות כב. שהרי בשמעתין משמע דדם קילוח הוא דם שהנשמה יוצאה בו ומשמע לפי הסוגיא דשמעתא דגבי אדם ובהמה אין דינן שוה דגבי אדם דם שלאחר יציאת נשמה מכשיר אבל לא אותו שיוצא בשעת יציאת נשמה וגבי בהמה דם שלאחר יציאת נשמה אינו מכשיר כדאמרין פסחים (דף טז:): הנח לדם התמצית דאפילו בחולין לא מכשיר ולא דם מיתה ולא דם מגפתה רק דם שחיטה דמצינו מתשכנו כמים.

¹³ ואף על פי שאינו בכלל דם חללים, למדנו ממה שנאמר בדם: על הארץ תשכנו כמים, הוקש הדם למים, מזה מים מכשירים, אף הדם מכשיר, או שהוא קבלה מהלכה למשה מסיני,

¹⁴ לפי שהכתוב תשכנו כמים, שממנו למדים שדם שחיטה מכשיר, מדבר בטהורים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ג. השוחט והתיז דם על הדלעת ... הינא דאיתיה לדם מתחלה ועד סוף כולו עלמא לא פליגי דמכשיר ... בנתקנה הדם בין סימן לסימן ... תולין ... אי איתיה לדם בסוף שחיטה מכשיר

במה דברים אמורים שדם הקילוח של שחיטה אינו מכשיר בשלא גמר את השחיטה, אבל אם גמר את השחיטה ועדיין דם הקילוח על האוכל, הוכשר. לפיכך השוחט והתיז דם¹⁵ על האוכלין ונתקנה הדם בין סימן לסימן הרי זה ספק, ותולים עליו טהרות, לא אוכלים ולא שורפים.

ד. ספוקי מספקא ליה אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף או אינה לשחיטה אלא בסוף

כבר התבאר במסכת פסחים דף סג. וב"ק דף עב. וזבחים ל. ולעיל דף כט: שי"א¹⁶ שהדבר ספק אם ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף או אינה אלא לבסוף, וי"א דודאי להלכה ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף. וי"א¹⁷ שודאי אינה לשחיטה אלא לבסוף

¹⁵ ועי' לב אריה חולין שם וראש יוסף שם שתמחו שהרי הרמב"ם בפסוקה"ק פ"א הי"ח פסק ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, ורבי שסובר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, שהכל קרוי שחיטה, ולכן הוא מכשיר, עי' אור שמח פסוקה"ק שם שר"ל שגם שם ד' הרמב"ם מטעם ספק.

¹⁶ מנ"ח מצוה פט אות ט תלה דין זה במחלוקת בש"ס בכמה מקומות ועיקרה בחולין כט: דלר' יוחנן שם ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ולר"ל שם אינה לשחיטה אלא לבסוף והרמב"ם בפסולי המוקדשין פ"א הי"ח פסק כר' יוחנן שישנה לשחיטה וכו'. ועיין בלב אריה חולין שם וראש יוסף שם שתמחו שהרי הרמב"ם בטומאת אוכלין פ"י ה"ג פסק שרק מספק ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, ועיין בשו"ת אבני נזר יו"ד סימן כב אות יט ועיין במנחת חינוך מצוה קפו אות ג הביא מהפרי מגדים באורח חיים בפתחה הכוללת הלכות שבת (ד"ה ידוע) דלהלכה הוזה ספק ולחומרא ולהכי פסול אבל אין חייב כרת התם וכן עיין אור שמח פסוקה"ק שם שר"ל שגם שם דעת הרמב"ם מטעם ספק.

¹⁷ כך פסק באו"ז ריש חולין פסק שאין לשחיטה אלא לבסוף. וכן פסק ביש"ש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

**ה. צריד של מנחות מונין בו ראשון ושני ... כי מהניא חבת
הקדש לאפסולי גופיה למימנא ביה ראשון ושני ...לא**

שנא

כבר התבאר במסכת פסחים דף כ. ומנחות קב: שהחלק היבש שבקרבת המנחה שלא הגיע אליו שמן, והוא הנקרא "צריד של מנחות" שנגע באב הטומאה¹⁸, על אף שלא הוכשר לקבל טומאה הרי הוא כראשון לטומאה, ומונין בו ראשון ושני. כלומר שאוכל שנגע בו הרי הוא שני לטומאה. ולפיכך הנוגע בו מטמא את הידים.

וטעם הדבר שקדשי מזבה לאחר שנתקדשו בכלי שרת מקבלים טומאה גם אם לא נרטבו באחד משבעה משקים וגם אם אינם ראויים לאכילת אדם, משום "חיבת הקודש". כלומר שתאוות האדם לקודש משהו הדבר שמקדיש אף על פי שלא הוכשר במים כאילו הוכשר¹⁹ ומשום חשיבות הקודש. שנאמר (ויקרא ז פסוק יט) וְהִפְשֵׁר אֲשֶׁר יֵנַע בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל²⁰, לרבות עצים ולבונה, שמקבלים טומאה אף על פי שאינם אוכל ואם נטמאו ישרפו, ונפסלו מלהקריבם על גבי המזבה.

וכעין זה מצינו מעלה בקודש שהפיגול כלומר קרבן שנעשו בו אחת מעבודות ההקרבה משחיטה ועד הקטרה במחשבת חוץ לזמנו והנותר שעבר זמן הקרבן הרי הם טמאים מעצמן. רבנן גזרו עליהם שיהיו כראשון לטומאה כאילו נגעו באב הטומאה ומונין בהן ראשון ושני כלומר שאוכל שנגע בהם הרי הוא שני לטומאה²¹. לפיכך מטמאין את הידים בכביצה, ואין הפיגול

¹⁸ לפי המבואר להלן מהכס"מ פרק יב הלכה יד הכא איירי דוקא באב הטומא דאורייתא אך בטומאה דרבנן מבואר להלן שספק הוא אי מונין ראשון ושני כמבואר להלן.

¹⁹ ר"ח שם בסוגיא

²⁰ יש סוברים שחיבת הקודש מן התורה, ויש סוברים שאינה אלא מדרבנן, ומעלה היא שעשו חכמים בקדשים וכדלהלן.

²¹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ח הלכה ג על פי ביאורו של הערוך השולחן העתיד הלכות שאר אבות הטומאות סימן קלח סעיף טז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

והנותר מצטרפין אף על פי ששיעורן שוה בכביצה הואיל וטומאת הידים מדבריהן אבל שאר האוכלין מצטרפין שאין אוכלים טמאין מטמאין את הידים עד שיהיו כביצה.

ו. מכל האוכל אשר יאכל וגו' אוכל הבא במים הוכשר אוכל

שאינו בא במים לא הוכשר

כל אוכל המיוחד²² למאכל אדם כגון לחם ובשר וענבים וזיתים וכיוצא בהן מקבל טומאה וכל שאינו מיוחד למאכל אדם ה"ז טהור ואינו מקבל טומאה אא"כ הישב עליו וייחדו למאכל אדם, וזה וזה אינו מקבל טומאה עד שיבלל תחילה באחד משבעה משקין וזהו הנקרא הכשר שנאמר (ויקרא יא פסוק לח) וְכִי יִתֵּן מַיִם עַל זֶרַע וְגו'.
דף לו:

ז. הנוצר לגת ... הוכשר ... עשאוהו כהכשר מים מדרבנן

כבר התבאר במסכת ע"ז דף לט: שהנוצר ענבים²³ למכור בשוק או לייבשן לא הוכשרו לטומאה, עד שיפלו עליהן משקין לרצונו כשאר האוכלין.

אבל הנוצר לדרוך הוכשר לטומאה ואף על פי שלא נפלו משקין על הנוצר כלל ואם נגעה בו טומאה נטמא, ודבר זה גזירה מדברי סופרים, ומפני מה גזרו על הנוצר לגת שהוא מוכשר שפעמים שאדם נכנס לכרמו לידע אם הגיע להבצר וסוחט אשכול של ענבים לבדוק בו ומזלפו ע"ג הענבים הנוצרות²⁴ שהרי הכל לדריכה עומד, ועוד מפני שאינו מקפיד עליו הרי הוא

²² רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק א הלכה א

²³ רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק יא הלכה א

²⁴ עיין באחרונים שם בדברי הרמב"ם והשגת הראב"ד שם ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת אוכלין סימן קעו סעיף ה שביאר ואינו חושש מה שילך לאיבוד משני טעמים, אחד שאינו הולך לאיבוד שהרי הכל לדריכה עומד, כלומר והרי יכנסו גם הם לגת, ועוד מפני שאינו מקפיד עליו והרי הוא מתמעך וכו', כלומר אינו מקפיד על אשכול זה מפני שבלא"ה הוא מתמעך שהוא נשוד. ואם תאמר כיון שאינו מקפיד עליו לא יכשיר, לזה אומר והרי הוא מקפיד וכו', כלומר שהרי באמת הוא מקפיד עליהן ולפיכך שופכו על הענבים כדי שיכנסו לגת.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מתמעך ויצאו מימיו והרי הוא מקפיד עליהן שלא יזובו בקרקע ונמצא מוכשר בהן לפיכך גזרו שהבוצר לגת הוכשר.

ח. דחיבת הקדש דאורייתא מנא לן...מדכתיב והבשר אשר יגע בכל טמא

כבר התבאר בפסחים דף כ. ובמסכת מנחות דף קב. ולעיל דף לג: שקדשי מזבח לאחר שנתקדשו בכלי שרת מקבלים טומאה גם אם לא נרטבו באחד משבעה משקים וגם אם אינם ראויים לאכילת אדם, משום "דחיבת הקודש". כלומר שתאוות האדם לקודש משהו הדבר שמקדיש אף על פי שלא הוכשר במים כאילו הוכשר²⁵ ומשום חשיבות הקודש. שנאמר (ויקרא ז פסוק יט) וְהַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר יִגַע בְּכֹל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל²⁶, לרבות עצים ולבונה, שמקבלים טומאה אף על פי שאינם אוכל ואם נטמאו ישרפו, ונפסלו מלהקריבם על גבי המזבח.

וכבר התבאר במסכת חגיגה דף כ: שבקדשים חיבת²⁷ הקדש מכשרת²⁸, ואסור למי שידיו טמאות לאכול קדש שלא הוכשר, ואפילו לא נגע בו אלא בכלי שתהב לתוכו או שתהב לו חבירו לתוך פיו הרי זה אסור. ואצל שאם

²⁵ ר"ח שם בסוגיא

²⁶ יש סוברים שחיבת הקודש מן התורה, ויש סוברים שאינה אלא מדרבנן, ומעלה היא שעשו חכמים בקדשים וכדלהלן.

²⁷ רמב"ם שם פרק יב הלכה יג

²⁸ וילפינן לה בחולין [ל"ו ב] מקרא דוהבשר לרבות עצים, ולבונה אטו בני אכילה נינהו, אלא דחיבת הקדש מכשרא ומשוי להו אוכל הכא נמי חיבת הקדש מכשרתן. ובפסחים [ל"ה א] קרי לה מעלה, ומשמע דהוא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, אבל התוס' שם [י"ט. ד"ה אלמא] כתבו דהוי דאורייתא אף שקורא לה מעלה ועיין כס"מ שם שכתב ואפשר דחיבת הקדש מכשרתן דאורייתא היא אי נמי דרבנן אינה מי"א מעלות השבד"א להיות הבשר טמא בדין תורה אבל להתטמא מדבריהן אין הקדש צריך הכשר אלא חיבת הקדש מכשרת הבשר, ואם נגע בה טומאה בין קלה בין חמורה נפסלה אף על פי שלא הוכשר במשקה כ ניות שם שגזרו בקדש ועיין מל"מ שם שהוכיח מדברי רבינו שכתב להדיא בהלכות טומאת אוכלין פרק י הלכה יז "בד"א להיות הבשר טמא בדין תורה אבל להתטמא מדבריהן אין הקדש צריך הכשר אלא חיבת הקדש מכשרת הבשר, ואם נגע בה טומאה בין קלה בין חמורה נפסלה אף על פי שלא הוכשר במשקה", ובראב"ד שם השיג עליו דהוי מן התורה והפק רק אם למנות בו ראשון ושני,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

נגעה טומאה באוכלין של קדש שלא הוכשרו שנטמאו. מפני שחיבת הקדש מכשרתן.

במה דברים אמורים²⁹ לפסול האוכל עצמו ולאסרו באכילה, אבל למנות בו ראשון ושני ה"ז ספק, כיון שטומאת הידים דרבנן³⁰, כיצד נגע אוכל שנטמא בלא הכשר באוכל שני שהוכשר, הרי זה השני ספק מפני שהראשון לא

ט. מנין לדם קדשים שאינו מכשיר שנאמר לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים דם הנשפך כמים מכשיר שאינו נשפך כמים אינו מכשיר... משקי בית מטבחים לא דיין שהן דכזן אלא שאין מכשירין

כבר התבאר בפסחים דף טז. ודף כ. ולעיל דף לג: שמשקה בית מטבחים שבעזרה והוא דם הקדשים והמים שמשתמשין בהן שם טהורין לעולם³¹ ואינן מכשירין לקבל טומאה, ודבר זה הלכה מפי הקבלה, וסמכוהו חכמים על המקרא שנאמר בדם על הארץ תשפכנו כמים, דם שנשפך כמים הוא הנחשב כמים, אבל דם קדשים שאינו נשפך כמים אינו מכשיר³², לפיכך כל דמי הזבחים אינו מכשיר, והואיל ודם הקדשים אינו מכשיר קדשים שנשחטו

²⁹ שם הלכה יד

³⁰ כסף משנה שיישב בזה מה שיש לתמוה על רבינו שהוא עצמו כתב בצריד של מנחות אלו בפשיטות שמונים בו ראשון ושני ונ"ל שמעמו שם כמ"ש שם דאיתא בפרק המנחות והנסכים דלא מיבעיא אלא מדאורייתא דאילו מדרבנן פשיטא ליה דמונים, מיהו ה"מ כשנטמא הצריד טומאה דאורייתא וכדפירש"י שם דאז חיבת הקדש מכשרתן ואף על פי שלא הוכשר כמי שהוכשר דמי ומדאורייתא מספקא לן אי מונין בו ראשון ושני (וכבר התבאר שבמשנה למלך ושאר אחרונים הוכיחו שודאי אין טומאה דאורייתא שדעת רבינו שחיבת הקודש אינה מן התורה) ומדרבנן פשיטא לן דמונים משום דטומאה דאורייתא היא, אבל בטומאת ידים שהיא דרבנן איכא למימר שלא החמירו בו רבנן למנות בו ראשון ושני אפילו מדרבנן ובפ"ח מיירי כשנטמא הצריד טומאה דאורייתא ולפיכך פסק דמונים בו ראשון ושני מדרבנן מיהא, אבל הכא דמיירי בטומאת ידים שהיא דרבנן כתב שהדבר ספק כמ"ש בד"א לפסול האוכל עצמו וכו' אבל למנות בו וכו' לאו אאין צריך לומר שאם נגעה טומאה וכו' דסמיק ליה קאי אלא ארישא דמילתא שכתב גבי ידים מסואבות חיבת הקדש מכשרתן.

³¹ רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק י הלכה טז ופסק כרב פפא דף יז: שאפילו למאן דאמר טומאת משקין דאורייתא משקי בית מטבחים הלכתא גמירי לה. לחם משנה הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה לו, מעשה רוקח טומאת אוכלין שם, ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת אוכלין סימן קעה סעיף טז

³² רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה לו ואבן האזל שם.

תרימות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

בעזרה לא הוכשרו בדם שחיטה, ואין לבשר הקדשים הכשר אלא במשקין שיפלו על הבשר חוץ במשקה בית המטבחים.

י. שהיתה לו פרה של זבחי שלמים והעבירה בנחל שחטה ועדיין משקה טופח עליה

כבר התבאר במסכת פסחים דף כ: שפרת קדשים שהעבירה בנהר ושחטה ועדיין משקה טופח עליה הרי זו מוכשרת מן התורה על ידי כך לקבל טומאה, לפיכך אם נמצאת מחט טמאה בבשרה הרי הבשר טמא. אך אם לא העבירה בנהר י"א³³ שהוכשרה על ידי חיבת הקודש ודינה כהועברה בנהר. וי"א³⁴ שאינו טמאה אלא מדרבנן, שמעלת חיבת הקודש להכשיר אינו אלא דרבנן. ואם נגע בה טומאה בין קלה בין חמורה נפסלה אף על פי שלא הוכשר במשקה.

יא. והבשר לרבות עצים ולבונה עצים ולבונה

כבר התבאר במסכת זבחים דף לד. ודף מו: שמעלה יתירה³⁵ עשו חכמים³⁶ בקדשים, שהעצים והלבונה אף ע"פ שאינן אוכלין, הרי הן מתטמאין כאוכל לענין הקרבנות ויפסלו העצים והלבונה בטומאה זו למזבח ואין מקריבין

³³ כ"ד תוס' זבחים לד א ד"ה ואפ"ה, וכ"כ במנחות כא א ד"ה יצאו, ועי' בארוכה בתוס' הניגה כג ב ד"ה והא שמ"ק זבחים מו ב בשם הר"פ; רמב"ם פסוהמ"ק פי"ח הי"ב, וכ"כ בכ"מ פסוהמ"ק פי"ח הכ"ד בד' הרמב"ם שם: ואפשר לומר כו, וכ"מ בכ"מ אבות הטומאה פי"ח ה"ג, ועי' ראש יוסף לחולין לו ב בד' הכ"מ; ראב"ד בהשגות טומאת אוכלין פי"ח הי"ז, ועי' בהשגות פסוהמ"ק פי"ח הכ"ד.

³⁴ וכ"ד רש"י פסחים לה א, ע"פ הגמ' שם אלא מעלה כו, וכ"כ רש"י זבחים מו ב ד"ה לפסולא ומנחות כא א ד"ה עצים, ועי' בד' רש"י במהרש"א פסחים כ ב ופנ"י שם ולה א; וסתירה ברמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"ה, וכמשי"ש הכ"מ והמל"מ, וטומאת אוכלין פי"ח הי"ז ועי' תוי"ט זבחים פ"ד מ"ה בד' הרמב"ם; מאירי פסחים כ א.

³⁵ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ו הלכה ח

³⁶ זהו לשון הרמב"ם וכתב בכס"מ שכונתו שהיא מעלה מדרבנן וכן דעת רש"י בפסחים דף לה. וכ"כ המל"מ בדעת רבינו, ובלח"מ הקשה שבהלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה יב כתב רבינו להדיא האוכל כזית מלבנות המנחה שנמאית אחר שנתקדשה בכלי לוקה, בס' תפארת יעקב על חולין בדה"ל כתב זה דכונת הרמב"ם שהמנחה נטמאה וממילא נפסלה הלבונה שנתקדשה בכלי עם המנחה ובוה גלי קרא דהלבונה נחשבת כאוכל וחייב האוכלה, וכ"כ במעשה רקח אך עיין אבהא"ז שהקשה עליו דא"כ לא הוי ללקות משום והבשר אשר יגע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אותן. וי"א³⁷ שזהו רק משעת ההקדש אך לאחר שנתקדשו בכלי שרת חיבת הקודש מכשרתן להתחייב עליהם מלקות מדאורייתא. וי"א³⁸ שטומאתן מן התורה³⁹ שנאמר (שם) וְהַפֶּשֶׁר אֲשֶׁר יֵנַע בְּכָל טָמֵא לְרַבּוֹת עֲצִים וּלְבוֹנָה, לְמִרוֹת שְׂאִיִּם בְּנֵי אֲכִילָה.

³⁷ עיין אבהא"ז שם שחילק דקודם קידוש כלי הוי דרבנן ומעמא משום דקרא דוהבשר אשר ינע בכל טמא לא יאכל קיי"ל בזבחים דף ל"ד כרבא דהוא דוקא לאחר זריקה ואמר שם דמה דמרבינן לרבנות עצים ולבונה הוא כשקדשו בכלי דנעשה כמו שקרבו מתיריו, ואף דבשר שנמא קודם זריקה ואכל לאחר זריקה חייב כדתניא במנחות דף כ"ה ע"ב מ"מ עצים ולבונה דמרבינן מהך קרא לדין טומאה אמרינן דלא איתרבו אלא דומיא דוהבשר דהוי כבר לאחר זריקה, וגבי עצים ולבונה אחר קדוש כלי, ולפי"ז נוכל לומר דכאן מיירי לפני קדוש כלי. וכ"כ ערוך השולחן העתיד הלכות איסורי מזבח סימן ס סעיף ב' דוודאי לאחר שנתקדשו בכלי שרת מטמאים מדאורייתא מפני חיבת הקדש, כדאמרינן בחולין (לו, ב): חיבת הקדש דמכשרת מדאורייתא מנגלן, ומסיק מכל מהור יאכל בשר לרבנות עצים ולבונה, והא דמעלה דרבנן זהו משעת ההקדש גם קודם שנתקדשו בכלי שרת.

³⁸ דעת הראב"ד כ"ד תוס' כאן ד"ה ואפילו הכי רבינהו קרא וכן כתב הלח"מ בדעת הרמב"ם למרות שכתב מעלה עשו חכמים. ועיין מעשה רקח שהקשה עליו "אך קשה לי על דבריו דע"כ הך טומאה דעצים ולבונה אינה אלא מכה דחיבת הקדש דמשהו להו אוכלה וכדאיתא במנחות דף ק"א ובסוף פ"י דטומאת אוכלין פסק רבינו להדיא דחיבת הקדש אינה אלא מדבריהם ואף שהראב"ד ז"ל השיגו שם שהיא מה"ת הרי מרן ז"ל הליץ על רבינו דאינה אלא מדבריהם" ועיין מרכבת המשנה (העלמא) הלכות שאר אבות הטומאה פרק יא הלכה ו שכתב שכונת רבינו שלטמא אחרים אינו אלא מעלה דרבנן אבל פסול גופם דאורייתא הוא ולהכי לוקה.

³⁹ ועיין מנחת חינוך שם אות ח שכתב שכיון שדין זה דחייב על עצים ולבונה אף שאינו אוכל הוא חידוש, א"כ אפשר דהוי כאבר מן החי ונגיד הנשה שדעת הפרי מגדים יו"ד סי' ס"ה [משבצות זהב סק"ד ד"ה נסתפקתי] דחייב עליו רק אם אכלו בבת אחת ואינו חייב אם אכלו ע"י צירוף ואפי" אם היה בכדי אכילת פרס שאין לך בו אלא חידושו וני"מ גם אם חצי שיעור אסור מן התורה (עיין מנחת חינוך מצוה ג' אות ח'), וגם צריך לחקור אם חייב אף שלא כדרך אכילה, כיון דהתורה אסרה אף שאינו מאכל אדם, וכהאי גוונא נסתפק בפרי מגדים, עי"ש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

